

Ufinansierede skattelettelser skabte hul i fremtidens velfærd

Velfærdsaftalen fra sommeren 2006 sikrede via en markant reform, der øger efterløns- og folkepensionsalderen, at finanspolitikken er holdbar på sigt. Blot et år efter - lige op til valget i efteråret 2007 - fik regeringen imidlertid gravet et nyt hul i statskassen i form af ufinansierede skattelettelser. Det er dette finansieringshul, Arbejdskommissionen er blevet bedt om at finde penge til.

af Chefanalytiker **Martin Madsen**

15. august 2009

Analysens hovedkonklusioner

- Regeringen fik gravet et nyt hul i statskassen på 14 mia. kr. blot et år efter, at man med velfærdsaftalen havde fremtidssikret velfærdssamfundet.
- Finansieringshullet blev skabt af, at VKO lige før folketingsvalget i 2007 vedtog skattelettelser og fortsatte skattestoppet frem til 2015. Det koster 14½ mia. kr.
- Arbejdsmarkedskommissionens opgave består i at skaffe penge til disse skattelettelser. At skaffe 14 mia. kr. svarer med de allermost optimistiske antagelser til at få 50.000 personer i job. Skatteaftalen forbedrede imidlertid ifølge Finansministeriet den finansielle holdbarhed med 5½ mia. kr., så Arbejdsmarkedskommissionens opgave er reduceret til at skaffe ca. 30.000 personer i varig beskæftigelse.
- Arbejdsmarkedskommissionens forslag blev fremrykket til efteråret 2008 officielt med begrundelse i mangel på arbejdskraft. Forslag om forringelser af dagpengeperioden eller efterlønnen blev som bekendt ikke til nogen politisk aftale. For samtidigt blev manglen på arbejdskraft afløst af mangel på job.

Kontakt

Chefanalytiker

Martin Madsen

Tlf. 33 55 77 18

Mobil 20 95 64 05

mm@ae.dk

Presseansvarlig

Janus Breck

Tlf. 33 55 77 25

Mobil 40 61 34 38

jb@ae.dk

VKO skabte et hul i statskassen bare ét år efter velfærdsreformen

Velfærdscommissionen og velfærdreformerne fra sommeren 2006 var sat i værk for at løse udfordringen med, at flere ældre og færre i de erhvervsaktive aldre vil skabe et hul i statskassen.

Løsningen blev en reform, der løfter efterløns- og folkepensionsalderen radikalt fra 2019. Reformen bevirker, at en 30-årig i dag tidligst kan forvente at gå på efterløn, når vedkommende er 66 år mod 60 år i dag og tidligst få folkepension fra vedkommende fylder 71 år.

Af velfærdsaftalen fremgår det, at aftalen sikrer, at "sammenhængskraften i det danske velfærdssamfund kan fastholdes". Dette ses af tabel 1, der viser, at finansieringshullet ifølge Finansministeriet var på 42 mia. kr. før velfærdsaftalen, mens hullet var lukket efter velfærdsaftalen.

Men hvordan kan det gå så galt, at regeringen igen fik gravet et hul i statskassen blot et år efter, at man med velfærdsaftalen havde fremtidssikret velfærdssamfundet? Af tabel 1 fremgår det, at finansieringshullet blev skabt med 2015-planen i efteråret 2007.

Tabel 1. Finansministeriets vurdering af den finanspolitiske holdbarhed

	Procent af BNP	Mia.2009-kr.
1. Før velfærdsaftale, sommeren 2006	-2,4	-42
2. Efter velfærdsaftale, men før 2015-planen	0,1	4
3 Efter 2015-planen, efteråret 2007	-0,8	-14

Kilde: Finansministeriet (december 2007) "Mod nye mål - Danmark 2015, Teknisk baggrundsrapport" side 73, tabel b og side 43 tabel 3.2.

Hullet skyldes primært ufinansierede skattelettelser

Går man et spadestik dybere, skyldes finansieringshullet, at VKO lige før folketingsvalget i 2007 vedtog skattelettelser og fortsatte skattestoppet frem til 2015. Det koster 14½ mia. kr. Den eneste direkte finansiering kommer fra prisreguleringen af energifgifterne, dvs. en delvist ophævelse af skattestoppet, som frem mod 2015 giver et bidrag på ca. 4 mia. kr. Herudover løftede regeringen de offentlige udgifter med 3½ mia. kr. bl.a. som følge af Trepartsaftaler.

På den måde står det klart, at efter at et bredt flertal i Folketinget have sikret de langsigtede finansiering af velfærdssamfundet i velfærdsforliget, skabte regeringen det finansieringsbehov, der i dag betyder, at finanspolitikken er uholdbar. I den forstand er det ikke den befolkningsmæssige udvikling, der har skabt behovet for arbejdsmarkedsreformer. Det problem løste politikerne i sommeren 2006. Det er regeringens skattepolitik, der har medført, at velfærdsniveauet i det danske samfund på sigt er truet.

Tabel 2. Manglende finansiering i 2015-planen

	Mia.2009-kr.
1. Skattelettelser og skattestop fra 2011-15	-14½
2. Offentlig service og offentlige investeringer	-3½
3 Prisregulering af energifgifter	+4
4. Vedtagne initiativer i 2015-planen (1+2+3)	-14

Kilde: AE pba. Regeringen (2007) "Mod nye mål - Danmark 2015", side 58 tabel a og VKO-skatteaftale (2007) .

Hullet blev reduceret fra 14 til 8½ mia. kr. efter skatteaftalen i foråret 2009

Inden vedtagelsen af Forårspakken var kravet til den varige stramning af de offentlige finanser på 14 mia. kr. ifølge Finansministeriets Konvergensprogram fra december 2008. Skatteaftalen forbedrede imidlertid ifølge Finansministeriet den finanspolitiske holdbarhed med 5½ mia. kr., da den på længere sigt fuldt finansierede skatteaftale bidrager til at øge beskæftigelsen varigt. Der kræves ifølge Finansministeriet efter vedtagelsen af Forårspakke 2.0 en varig finanspolitisk opstramning på 8½ mia. kr.

Arbejdsmarkedskommissionen skal finde pengene til VKOs gavebod

Det er de resterende 8½ mia. kr., som Arbejdsmarkedskommissionen skal finde via nye reformer, der øger beskæftigelsen og arbejdstiden frem mod 2015.

Arbejdsmarkedskommissionens forslag blev fremrykket til efteråret 2008 officielt med begrundelse i mangel på arbejdskraft. Forslagene gik på forkortelse af dagpengeperioden fra fire til to år og en fremrykning af indfasning af efterløns- og folkepensionsalderen. Ingen af kommissionens forslag blev som bekendt til nogen politisk aftale. VKO-flertallet delte gaver ud op til valget i 2007, men ville ikke selv betale regningen. Regningen for skattelettelserne er indtil videre lagt i børneværelset til de fremtidige generationer.

Nærmest samtidigt med Arbejdsmarkedskommissionens forslag kom finanskrisen og skubbede til den vending i de økonomiske konjunkturer som allerede var i gang. Reformdagsorden blev trængt tilbage af krisedagsorden og manglen på arbejdskraft blev afløst af mangel på job.

Arbejdsmarkedskommissionen endelige rapport er sat til den 20. august 2009. Arbejdsmarkedskommissionens forslag til forringelser af dagpenge og efterløn, som blev fremlagt i efteråret 2008, vil formentlig blive fremsat igen.